

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Ceny prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 50 fen., kwartalnie 10 mk. 50 fen. za od-
szczenie do domu dopłaca się 50 fenig-w miesięcznie
Cena pojedynczego numeru 20 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petitowy jednoszpaltowy na 1 kol. 1 mk. 50 fenigów, na
II i III kol. 75 fenigów, na IV kol. 50 fenigów.
Ogłoszenia drobne po 15 fenigów, za wyraz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecz-
nych od godz. 10-2 po poł. Receptysów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Paany Marji Nr. 38
Telefon Nr. 5.

**Urząd Pożyczek Państwowych
i Skarbu Narodowego**
Warszawa - Marszałkowska 154.

PRZYJMUJE WPŁATY NA
Polską Pożyczkę Państwową
ORAZ OFIARY NA
SKARB NARODOWY.

Gospodarka niemiecka w Polsce.

Żywe stoi przed naszymi oczami polityka ekonomiczna Niemców w naszym kraju i niema nikogo w po-
śród nas, któryby polityki tej w sposób najbardziej bolesny na sobie nie odczuł.

Jednakowoż tylko zestawienie wszystkich zarządzeń niemieckich daje obraz tej swiatało zorganizowa-
nej iście mroźnej pracy, a jaka Niemcy przeprowadzili dzieło do-
szeregowego ekonomicznego wynisz-
czenia kraju.

Oto kawałek tego obranu: Wydział Środków Wojennych (Kriegserhaltungstelle) operował w kraju przy współudziale 100 Towarzystw wojennych (Kriegsgesellschaft). Były to organizacje na pół urzędowe, dzielące się z rządem niemieckim zyskami. Największą uwagę zwrócono na rekwizycję bydła, skór, materiałów włókienniczych, metali, chemikali i t. p.

Nasmoży umowy z dnia 1 grudnia 1918 r., następnie przedłużonej, bracia Frankowsy otrzymali monopoli na rekwizycję bydła, 40 procent bydła przez firmę to zabiera-
nego odstawiano do Niemiec, gdzie naturalnie zostawały również i skóry. Pozostałe 60 procent skór przerabiano w naszych garbarniach. Polowa tej ilości zakwestrowana była stała na potrzeby wojska, fabryki zaś nasze otrzymywały za garbowanie wynagrodzenie, które nie dochodziło nawet 50 procent rzeczywistych kosztów. 30 procent skór, które pozostawały w kraju zakwestrowano stałe na rzecz urzędników niemieckich.

W całym szeregu lasów wybudowano dziesiątki kilometrów dróg fe-
sycznych oraz spos. niezbędnych do wywiezienia materiału drzewnego. Faktyczną wysokość szkód ustali dopiero rejestracja w lasach, której poprzednio przeprowadzić nie było możliwości.

Monopol nabywania na lewym brzegu Wisły jaj, drobin i masła posiadała Amtlichehandelsstelle, instytu-
cja półurzędowa, reprezentująca Izby Handlowe niemieckie. Wypynu-
wała ona w objrzymiej ilości drób, a zwa: zosa gęsi, posiadania w kraju 20 fabryk masła i sera, wyrabiała marmoladę, kawę s tołądzi, tuczyła świnię, drób, gęsi, na co otrzymywała zbroc do Landesgetreidestelle. Reichsstelle für Gemüse und Ob-

otrzymywała rocznie kontyngens war-
zyw w ilości 8 000 wagonów oraz około 2 000 wagonów owoców.

Praw sekwestrowania słowcy, sia-
na i koniczyzny miała firma Orleak
skli i Tusin.

Nasiona koniczyzny, traw i strącz-
kowych oddane były Landesgetreide-
stelle, która jedyna miała prawo do-
lich nabywania. Objekt ten reprozen-
tował około 25 000 000 marek rocz-
nie. Tę wartość były zasakwe-
strowane. Towar niezameldowany u
tegoż konfiskacja. Pomimo tego zna-
zna ilość towarów zameldowana się
została, a ośm doskonałe zarządz. by
uwidomienia. Wtedy jednak p. te
iłość z kraju wywieźć, władze nie-
mieckie wydawały tak zwane Frei-
gabehscheine, na mocy których wol-
no było kupić pewną ilość niezame-
ldowanego i ukrytego towaru, załade-
we go zupełnie otworcie na wago-
ny, a następnie zupełnie otwar-
cie sprzedawać. Te oto Freigabe-
scheine sprzedawane za znaczne
kwoty, płatne obowiązkowo w złocie.
Kwoty te z fantastycznymi procentami
wyciskali następnie paskarze z
ludności.

Zarząd przymusowy (zwangsver-
waltung), rzecz zupełnie przeciwna
pawu międzynarodowemu, była ulu-
bionym środkiem w rękach władz
niemieckich na szeroka skalę stoso-
wanym. Ofiarą środka tego padło na-
ogół w okupacji niemieckiej 668 ob-
jektów majątkowe, w czym są majątki
kl. ziemskie, realności miejskie, ko-
palnie, fabryki interesa handlowe,
kapitały lokowane w bankach, nale-
żności itp. należące bądź do obywa-
teli polskich, bądź do obywateli za-
granicznych. Dokładne sprawdzenie
działalności zarządów przymusowych
da należyty obraz lupieżstwa zarząd-
ców.

Berlińska firma „Karto“ otrzyma-
ła prawo monopolu na sprzedaż trun-
ka, zaś Landesgetreidestelle była cen-
tralnym organem rządowym do na-
bywania całego kontyngens zboża.
Oto krótki urywek z ogólnego e-
branzu działalności Niemców zaocz-
płety z nowej pracy p. Kazimierza
Olszowskiego ogłoszonej cukierni p. t.
„Czy umowy przez władze okupa-
cyjne z osobami trzeciemi zawarte
obowiązywać będą rząd polski?“

8-godzinny dzień pracy.

Wczorajszy „Monitor Polski“ ogła-
sza następujący dekret:
Art. 1. Od dnia ogłoszenia w

Dzienniku Praw Państwa Polskiego
niniejszych przepisów, praca robo-
tnika lub pracownika we wszystkich
zakładach przemysłowych, górni-
czych, hutniczych, rzemieślniczych,
przy komunikacjach lądowych i wod-
nych oraz w przedsiębiorstwach han-
dlowych i rwać ma bez wliczenia
przerw odpoczynkowych najwyżej 8
godzin na dobę, zaś w dni sobotnie
godzin 6. Art. 2. W tych działach,
pracy, w których charakter zajęć
wymaga dłuższej jednorazowej pra-
cy, ogólna liczba godzin pracy w ty-
godniu nie może przekraczać 46 go-
dzin nie wliczając przerw odpoczyn-
kowych. Art. 3. W handlu 6-cio
godzinny dzień pracy przeniesiony
być może na mocy uchwały gminy
miejskiej lub wiejskiej, z dnia sobotnie-
go, na inny powszedni dzień w
tygodniu. Uchwała taka wymaga za-
wierdzenia Ministra pracy i Opieki
Społecznej. Art. 4. Dekret niniej-
szy nie może pociągać za sobą obni-
szenia płac robotników i pracowników.
Art. 5. Nadliczbowe godziny pracy
muszą być specjalnie wynagrodzone,
przezem odnośna umowa, dotyssa-
ca dobrowolnych, nadliczbowych go-
dzin, winna być bezwzględnie przed-
stawiona do zatwierdzenia Inspek-
torowi pracy. Obowiązkowa praca de-
datkowa uprawniona być może
tylko przez warunki, wywołane siłą
wypadków żywiołowych, lub przez
wyjątkowe okoliczności. Art. 6. Pra-
cownicy winni przekroczeń w za-
kresie niniejszych przepisów pod-
legać bąd w drodze administracyjnej
grzywnom do mk. 5000. Art. 7. Wy-
konanie niniejszego dekretu prze-
kazuje się Ministrowi Pracy i Opieki
społecznej. De chwili zorganizowa-
nia w Ministerstwie Pracy i Opieki
Społecznej inspekcji pracy czynno-
ści w tym zakresie spełniać będą
polityczne władze administracyjne.
Art. 8. Minister Pracy i Opieki
Społecznej wydadw będzie w porozu-
mieniu z Ministrem Przemysłu i Han-
dlu rozporządzenia, szczegółowe co
do wykonania niniejszych przepisów
i rozstrzygać wątpliwości, wynikną-
te mogące przy ich stosowaniu.

Dan w Warszawie, d. 23 listopa-
da 1918 r.

Naczelnik Państwa
J. Piłsudski.
Prezydent Ministrów
J. Moraczewski.

Z WIDOWNI WYDARZEŃ.

**Rekowania o pokój rozpoczą-
ną się w styczniu.**

„Bono de Paris“ donosi na pod-
stawie wiarogodnych informacji, że
rekowania o pokój preliminarznie roz-
poczyna się z końcem stycznia. Pod-
pisanie zaś pokoju będzie możliwym
przed końcem lutego.

**Przygotowania do kongresu
pokojowego.**

Paryż. W Wersalu rozpoczęto w
historycznym pałacu roboty przygo-
towane do posiedzeń kongresu po-
kojowego. Na galeriach urzędowych
oddaje 260 miejsc dla gości, wstęp
jednak na galerie dozwolony będzie
tylko podczas plenarnych posiedzeń
kongresu.

Protest rządu angielskiego.

Rząd angielski złożył na ręce

głównego zarządu Czerwonego Krzy-
ża protest przeciwko traktowaniu
przez rząd niemiecki uwalnianiu o-
becnie zgodnie z warunkami zawie-
szenia broni, jeńców kalicyjnych.
Jeńcy ci powracają obdarci „pozba-
wieni odzieży, obuwia i zebranych
oszczędności.

**Wilhelma wywieżą na wyspę
djabelską.**

Rotterdam. „Nieuwe Rotterdam-
sche Courant“ donosi, że według
dzienników angielskich był ambasa-
dor w Wiedniu, Perfield, uczynił
propozycję, aby cesarz Wilhelma
internować na wyspie djabelskiej.

**Niezadowolenie z rządu
niemieckiego.**

Frankfurt n. M. Rada robotników
i żołnierzy powzięła rezolucję, p-
testującą przeciwko uleganiu dykta-
turze poszczególnych rad czy też
miast. Rząd winien być organem lu-
du całego, a zadaniem jego jest jak
najrychlejsze sprządenie pokoju
oraz zwołanie konfetytanty.

**Zamordowanie króla serb-
skiego.**

Naprzód pisze: Obiegają pogłoski,
że król Piotr serbski został zamor-
dowany w tych dniach w czasie
rewolucyjnego powstania.

**Wiedeń żąda wojsk rumuń-
skich.**

„A.T.“ „Der Montag“ donosi, że
wiedeńska Rada Stanu zwróciła się
do przedstawicieli państw neutral-
nych w Wiedniu z prośbą, aby pa-
stwa te przysłały do Wiednia
na jej oddziały swoich
wojsk dla ochrony ambasad i pe-
seltat tych państw w Wiedniu. Rada
Stanu oświadcza bowiem, że wo-
bne panujących obecnie w Wiedniu
stosunków, nie może objąć rekumy
za bezpieczeństwo obcych represen-
tacji.

Francuzi w Chorwacji.

Lubiana. Lublański biuro koresp.
Chorwacja obsadzona będzie przez
wojska francuskie. Oddział francuski
złożony z 540 ludzi przybył do
Zagrzebia. De Rjecki przybyło 2000
francuskich żołnierzy.

Rumuni w Galicji.

Wiedeń. „Korespondenz Herzog“
donosi: Rumuni po zajęciu Galicji
wschodniej ruszą na Węgry, aby za-
jąć komitety, zamieszkałe przez lu-
dność rumuńską. Wiadomości z Gal-
cji wschodniej z Bukowiny o mar-
szu wojsk rumuńskich wywołały w
sferach ruskich ogromne wrażenie i
przeróżania. Ruskie sfery polskie
otrzymały wiadomość, że wojska ru-
muńskie obsadziły Sniatyn.

Strajk na Śląsku.

Katowice. — Na Górnym Śląsku
rozpoczął się ponownie strajk robo-
tników w kopalniach węgla. Strajku-
jąca na razie trzy kopalnie. Górnicy
tędają — między innymi wynagro-
dzenia w wysokości 30 mk. dań-
nie.

Węgry i Polska.

Na podstawie układu między rzą-
dem węgierskim, a dawnym c. k.
austro-węgierskim, a ministerjum
spraw zagranicznych, misje dypl-
matyczne austro-węgierskie zagra-
nicą są oficjalnie upoważnione do
przekazywania instrukcji rządu węgier-
skiego. Na podstawie t go układu
dotychczasowe przedstawicielstwo a-
ustrjacko-węgierskie w Warszawie

niezności kwaternikowych w granicach 12,000 mk. z zaliczeniem tej sumy na poczet zaległych podatków.

6. Wniosek Magistratu w sprawie wydania Komisji zajęć pozaszkolnych jednorazowej zapomogi w sumie 1500 mk.

7. Wniosek Magistratu w sprawie podniesienia do mk. 7 kosztu utrzymania dziennego chorej w lecznicy D ra Nowaka na miesiąc listopada i grudnia.

8. Wniosek Magistratu w sprawie reperacji szosy de cementarza żydowskiego.

9. Wniosek Magistratu w sprawie przebrukowania rynsztoku i części ulicy Stradomskiej.

W sprawie szkoły rolniczej. Otrzymałmy zawiadomienie, iż szkoła rolnicza, projektowana przez Związek Kółek rolniczych nie będzie uruchomiona, z powodu wstąpienia słuchaczy do wojska. Pieniądże złożone przez uczniów są do odebrania, począwszy od wtorku.

Zebrań Kola ziemiaków. W dniu 3 grudnia w lokalu przy ulicy Pięknej N 7 odbędzie się ogólne zebranie Kola ziemiaków, poświęcone sprawie omówienia pedarów świątecznych dla żołnierzy polskich.

Ile powróciło robotników? Jak dowiadujemy się dotychczas powróciło z Prus do Częstochowy około 5000 robotników i pozostają obecnie bez żadnego zajęcia.

Z KOMISJI ORGANIZACJI PRACY. Wśród szeregów komisji, jakie powstały przy R. O. m. Częstochowy, jedno z najcięższych zadań ma Komisja Organizacji Pracy.

Na posiedzeniu w dniu 23 b. m. komisja wykonała za pośrednictwem, za pomocą tajnego głosowania, prezydium, do którego weszli: na przewodniczącego red J. Siciński, na zastępcę J. Zagórski; sekretarza M. Makowska, zastępcę sekretarza W. Kolas. Na temże posiedzeniu wśród ożywionej dyskusji, komisja uchwaliła następujące wnioski:

- 1) Zwrócić się do cechów, aby zawiadomili, ile i jakich ludzi mogą powołać do pracy i jaka pomoc materialna będzie im potrzebna.
- 2) Prosić Radę Opiekunów miasta Częstochowy o wyjednanie subsydium, lub kredytu dla miasta, celem prowadzenia robót publicznych.
- 3) Zwrócić się do miejskich fabrykantów z kwestionarzem, w jakim i ilu ludzi będą potrzebowali do pracy zaraz.
- 4) Prosić R. O. m. Częstochowy, aby zwróciła się do Ministerstwa Pracy, z propozycją uruchomienia robót publicznych w naszym powiecie.
- 5) Zwrócić się do R. O. o przeprowadzenie korespondencji z Ministerstwem pracy w sprawie zaprzestania i nadmiaru wykwalifikowanych pracowników w danej miejscowości.
- 6) Zwrócić się do Centralnego Towarzystwa Rolniczego o zajęcie się zakupem surowców rolnych jak: konopi, lnu, skór, wełny, niezbędnych dla uruchomienia fabryk częstochowskich.

Fabryka Gnaszyn i Warta są niedawastowane, mogą zatem natychmiast być puszczone w ruch, jak również miejscowe fabryki garbarskie „Peltzerów“ i „Kobierzycki i S-ka“.

7) Prosić R. O. aby wyjednana u władz wojskowych dokonanie reperacji samochodów w Częstochowie, gdyż krząją pogłoski, że mają być warsztaty reperacyjne przeniesione do Warszawy.

Na posiedzeniu w dn. 26 b. m. pomiędzy innymi uchwalono zaprosić na wspólne z komisją posiedzenie pp. fabrykantów częstochowskich, posiedzenie to odczeka się dziś, w czwartek o godz. 5 i pół po południu (punktualnie) w Biurze Pośrednictwa Pracy przy ul. Staszowa (Biuro R.O.). Wszyscy pp. Członkowie Komisji Organizacji Pracy proszeni są o przybycie w oznaczonym terminie na posiedzenie.

Celem uprzedniego zorientowania się o ilości bezrobotnych, którzy w ostatnich tygodniach powrócili z Prus polecono Kierownictwu Biura Opieki nad Wychodźcami i pośrednictwa Pracy natychmiastowe rozpoczęcie zapisów bezrobotnych i segregacji według zawodów, pici itp. Komisja Pracy postanowiła dać pomoc bezinteresowną Urzędowi Pośrednictwa Pracy i Opieki nad wychodźcami przez stałe dysury w Biurze Pośrednictwa Pracy.

Z Komisji ofiar na skarb polski. Na ostatnim posiedzeniu komisji na skarb polski przy Radzie Opiekunów m. Częstochowy wyłoniono został zarząd tejże komisji w osobach następujących: przewodniczący — s. prof. W. Knebiński, wice przewodnicząca i skarbniczka p. Pawłowska, sekretarz p. Ludomir Staryński.

Ofiara gimnazjum p. M. Stowikowskiej na skarb narodowy. Wczoraj uroczono gimnazjum p. M. Stowikowskiej złożyły w administracji naszego pisma na skarb narodowy: 255 mk. 15 rb. srebrem, 2 chińskie monety srebrne, oraz znaczna ilość srebrnych żyłek, medalożów i t. p., których wyszczególnienie podamy w dziale ofiar. Przykład ten winien zachęcić, i młodzież innych zakładów naukowych do zbierania ofiar na skarb narodowy.

Z Komisji zajęć pozaszkolnych. W powodzi wypadków politycznych zapomniatwa może Częstochowa o pracy prowadzonej przez Komisję zajęć pozaszkolnych. Organizatorzy środowiska życia towarzyskiego młodzieży szkolnej w naszym mieście nie ustają w swych zabiegach i pracach.

Na kinematograf szkolny zebrano dotychczas przeszło 12,000 marek. Obecnie wykonany jest lokal kinematograficzny, w którym zbudowano wzorową scenę, loże i galerje.

Wydatki są duże, bochona zebrane sumy, ale też i cele akcji Komisji zajęć pozaszkolnych piękne i doniosłe.

Z braku funduszu na zakup krzesel Komisja zajęć pozaszkolnych zwraca się z publiczną prośbą do władz miejskich i komisarjatu dla spraw jeńców o wypożyczenie z baraków na Stradomiu ławek lub krzesel do kinematografu szkolnego.

Przypuszczamy, że organizatorzy nie spotkają się z odmową odnoszącej hojną ofiarę na rzecz tej kulturalnej instytucji.

Spodziewamy się i poparcia ze strony wojskowości, która będzie mogła mieć swoje przedstawienia kinematograficzne, obok przedstawień dla młodzieży szkolnej.

Należy przypuszczać, że i Wiceboronca listopadowa urządzana w sobotę przez Kom. zaj. poz. na rzecz winem szk. ściągnie na salę Straży Ogniowej liczne zastępy częstochowian, którzy z jednej strony uczczą rocznicę powstania, z drugiej dadzą zasiłek Kom. zajęć pozaszkolnych.

Lokal kinematografu szkolnego będzie wyolczony około 7 grudnia.

Z sądu pokoju. W sądzie pokoju II okr. m. Częstochowy z okazji zatwierdzenia spraw podawane zostało następujące ofiary: pp. Ryta Jan mk. 20, Anders Teofil mk. 30, Majchrzak Stanisław mk. 150, Marchewka Piotr mk. 10. — Razem marek 210.

Suma powyższa zgodnie z propozycją sądu przeznaczona została na Tow. Opieki nad Bezdomnymi dziećmi w Częstochowie.

Złożone przez Marjanę Mastalerz z okazji zatwierdzenia spraw z Marią Kowalską polubownie mk. 15, przeznaczone zostały na potrzeby wojska polskiego.

Konfiskata mięsa. Dowiadujemy się, iż w rękach miejskiej pewna ilość mięsa została zarekwirowana na potrzeby wojska polskiego. Fakt ten wywołał w sferach miejscowych rzeźników niezadowolone: niektórzy rzeźnicy oświadczyli, iż nie będą prowadzić handlu mięsem w podobnych warunkach.

JÓZEFA JURASZEK
panna
po długich i ciężkich cierpieniach opośrednictwem św. Sakramentami zasnęła w Bogu dnia 21 listopada 1918 r. w leżnicy w Tworakach.
Za spokój Jej duszy odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościółku imienia Marii w piątek 28 b. m. na które serdecznie zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych pozostali w nieutulonym żalu
Bracia i siostry.

Ze względu, że tego rodzaju zachowanie się rzeźników może przyczynić się do wywołania drożyzny mięsa, uważamy, że byłoby rzeczą daleko praktyczniejszą, aby władze policyjne konfiskowały na potrzeby armii mięso niestemplowane, jakie w znacznej ilości znajduje się w poszczególnych jatkach.

Konfiskaty mięsa niestemplowanego przez weterynarza odbywały się z pożytkiem dla miejscowej ludności, która, kupując mięso, nie ma pewności, czy mięso to pochodzi od zdrowych sztuk bydła.

Niesforńni jeńcy rosyjscy. Ponieważ zachodzą poszczególne wypadki ucieczki z miejsc koncentracyjnych lub odłączania się od swych grup jeńców rosyjskich, którzy wędrują się po mieście, uprawiając zebranie po domach, ostrzegamy naszych czytelników przed udzielaniem jałmużny. Wszelkie datki bowiem tylko demoralizują ich i zachęcają do wzniesienia po kraju bolszewickich zakusów.

Zajmujących się jałmużną rosian należy odsyłać do baraków na Stradomiu, gdzie znajdują chwilowy przytułek, a następnie wystąpić i zostaną koleją do Rosji.

Kto da więcej? Za zegarek złoty damski, przeznaczonych na zakład św. Ducha, ofiarowano dotychczas 210 mk. A zatem kto da więcej?

Z teatru Ludowego. W ub. niedziele w teatrze „Ludowym“ przy ul. Krakowskiej zostały odegrane przez zespół amatorów trzy jednodniówki, mianowicie: „Z szatanem“, „Posiew wolności“ i „Matka żyje“.

Wykonawcy wywiązali się z zadania naogół udanie, zwłaszcza wielki zasób scenicznego uzdolnienia wykazali pp. Knap, Sutożyński, Mroczkowski, Woźnicki, Grefling i inni. Z ról żeńskich na szczerze uznane zasługują panie: Polówna, Zorkówna, Chwałowska, Tazbirówna i in.

Licznie zgromadzona publiczność burza oklasków nagradzała starszą grupę dzielnych wykonawców.

Wypadek na kole. Onegdaj pociąg uczniowski, idący z Bieżna o godz. 7 min. 30 rano najechał na dwóch podróżnych, którzy zostali rzucony z toru kolejowego, odnosząc dotkliwe obrażenia cieleśne. Poszkodowanych odwieziono do szpitala.

Z kraju.

Co się dzieje w Lubelskiem. „Ziemia Lubelska“ do osi:

Z wielu majątków ziemskich w emi lubelskiej zachodzą wieści o wybuchu strąków służący folwarcejskiej. Strąki mają bardzo poważny charakter.

W wielu miejscach na powinoj lud wiejski rozpoczął na wielką skalę wyrąb drzewa w lasach rządowych.

W pow. lubelskim napady i rabunki zaszły być na porządku dziennym. Biura w nich udział złożyła z miasta w połączeniu z młodzieżą wiejską. Żywiły te w ostatnich dniach zaopatrzyły się obficie w broń palną z okradzionych magazynów wojskowych i z jej pomocą urządzają napady na przejezdnych, na dwory i zamożniejszych gospo-

darzy po wsiach. Nie cofają się nawet przed morderstwem.

Rej wodzą wśród nich bandyci, zbiegli wówczas zamieszania z zamku lubelskiego.

Konfiskata młynów. Niemcy, jak wiadomo, uieruchomili u nas wszystkie młyny, puszczając w ruch tylko uprzywilejowane, należące do Niemców lub ich przyjaciół, lub też przez nich dzierżawione. Obecnie włócznie usuwają tych protegowanych młynarzy, konfiskując zapasy zboża i maki. W jednym młynie był zapas maki wartości 20,000 rb.

Z Ciechanowa. Jak piszą w Ciechanowie d. 11 bm. przybył na posiedzenie Rady miejskiej naczelnik powiatu w towarzystwie kilku urzędników i drzącym głosem oświadczył, że oddaje w ręce polskie całą administrację, a znaczne sumy pieniędzy, należne od miasta, darowuje.

Powiększono zaraz liczbę członków magistratu. Wczorajem spójnie rozbrojono Niemców. W sądzie powiatowym znaleziono 40,000 mk. Na dworcu zajęto znaczne zapasy zboża, węgla i cukru. Zajęto też duże broni, amunicji i furat. Ruch na ulicy jest teraz dozwolony do godz. 10 wiecz., sklepy zamykają się o 6 wiecz.

W środę odbyło się święto narodowe z pochodem. Na rynku ustawione trybuny. Pochód udał się też na cmentarz dla uczczenia poległych z rąk Niemców.

Zajęcia w Bradzewie. Przed kilku dniami we wsi Bradzewo gm. Morawica powiatu kieleckiego, włócznie opawiali tartak, należący do żyda. Na wieść o tem zbiegli się włócznie z sąsiednich wsi i chcieli rozabrać drzewo z tartaku, spotkali się jednak ze stanowczym oporem ze strony miejscowych włócznie, którzy postanowili drzewo sprzedać a fundusz z tego źródła przeznaczyć na potrzeby gminy. Tartak — jak zapewniają włócznie — ma być oddany rządowi polskiemu.

Listy do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze! Jako przewodniczący zebrania przedstawicieli instytucji i Stowarzyszeń, odbytego w Stow. Rzem. Przem. w ubiegły poniedziałek, na skutek wzmianki we wczorajszym numerze „Gazety Częstochowskiej“ uważam za swój obowiązek podać do wiadomości ogółu, iż celem Związku Obrony Narodowej i Pracy nie jest „walka“ z P. P. S. i rządem samowładczym.“
Deklaracja Związku — jak również

PLAN 5-ej KLASY
4-ty Loterii Klasycyzyjnej
Rady Stowarzyszenia Opiekunów
Ciągnięcie 29 i 30 listop. 2, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 20 i 21 Grudnia 1918 r.
NAJWIĘKSZA WYGRANA
w szczęśliwym wypadku 500000 mk.
Premja mk. 20000
wygrana mk. 10000
" " " " 5000
" " " " 4000
" " " " 3000
" " " " 2000
2 wygrane po 15,000 mk. 30,000. 4 wygrane po 10,000 mk. 40,000. 9 wygranych po 5,000 mk. 45,000. 30 wygranych po 3,000 mk. 90,000. 50 wygranych po 1,500 mk. 75,000. 200 wygranych po 500 mk. 100,000. 500 wygranych po 200 mk. 100,000. 1000 wygranych po 100 mk. 100,000. 17000 wygranych mk. 4750000
Losy do nabycia na state, oraz na dniówkę w kolekcje u
K. Krakowieckiego Skład wia
ul. Paany Marji Nr. 24.

Lista jego orłoszków może być wiadoma po pierwszym posiadaniu Re...
Częstochowa, 27/11 1918.

FARFARUSZKI.
Wilhelm, pokorny dziś jak jagnię,
Na wyspie Korfu osiągnę prognio.

Święta Helena? Zbyt zaszczytu
Taka dlań droga do niobytu.
Gdzieś na Spokojnym oceanie

Zapłacujecie się do Wejchta
Potakiego.
LABORATORIUM dla PRZEMYSŁU

Organizacja — to nasza siła.

Teatr „PARYSKI”
ul. Panny Marii Nr. 19.
Program od 26 do 29 listopada
1918 roku włącznie.
Muz. Sekstet Artystyczny
pod dyrekcją
J. Czesława Żaka

„Krzyż miłości”
wybitny dramat w 5-ciu aktach, rozgrywający się na tle przepięknej
Helą Moją w roli głównej.
natury północy ze słynną polską gwiazdą kinematograficzną

NAD PROGRAM:
WSPANIAŁA KOMEDIA
w 2 ch częściach.

Anons Od Piątku 29 b. m. Gunnar Tolnaes w 6-cio aktów. dramacie p. t. Dom nad przepaścią

Teatr „ODEON” ul. Panny Marii Nr. 27.
Program od wtorku 26-go do piątku 29-go Listopada 1918 roku (włącznie.)
Sensacja! Jeden z najwybitniejszych obrazów sezonu!
LOTNIK z GORYCJI
Sensacja! Sensacyjny dramat aktualny w 5-ciu aktach z uroczą
Ellen Richter
i ulubieńcem HARRYM LIOTKE
publiczności w rolach głównych.
Anons: Od soboty 2-go dnia Warszawa...
MELODJE DUSZY
Orkiestra pod kierunkiem członka Filharmonji Łódzkiej p. RAFAŁA KANTORA.

ODCISRI brodawki i skóra ogrodnika
KAWIOL
Wyd. Inst. Lit. „AP. KOWALSKI” w Warszawie

Wieloletni w Częstochowie chrześcijański...
kupuje i sprzedaje różnego rodzaju meble, piany

Centralny Komitet Żywnościowy na powiat Częstochowski, podaje do wiadomości lokalnym Komitetom w powiecie, że składy towarów...

Biuro Dzienników, Opieszeń
A. Orzech Kościuszki II.
PIŚMA krajowe, zagraniczne w
prenumeracie na miejscu i z dostawą.

Planinój
bezcenowe, różne meble i sprzęty do sprzedania.
Wieloletni w Częstochowie chrześcijański...

Klasyczne szkole tańców
KAZIMIERZA KOSTECKIEGO
b. Art. bal. Teatr. Reqd. Wars.
Zapisy na lekcje rozpoczęła 2 dnia 1-go Grudnia...

Stanisław Gawroński
p. ADWOKAT. PRZYSIĘŃ
zamieszkał w mieście w Częstochowie
przyjeżdża
od godziny 2—4 po południu od
6—7 wieczorem ul. P. Marii 52

Składzinowa
0 wyciek, draby 100 ob.
jedną 50 th. wystawiony
w 1918 r. przez Faunty...

Restauracja BAR „Expresso”
przy hotelu „Victoria”
Po gruntownym odrestaurowaniu został otwarty
Bufet zaopatrzonej znakomicie.
Kuchnia prowadzona przez zdolnego kucharza.

Dr. J. Marczewski
CHOROBY OCZU
2-4
Piętna Nr 10.

Mieble
krzesła, stoły, krzesła,
sofy, biurka, garnitur
mebli, łóżko, łóżka...

DOKTOR MEDYCYNY
Edwin Petykat
lek. z. i. m. i. n. i. Prof. LESSERA
Obrot. okorno, chorobowo i chorobowo

DOKTOR
Stefan Purski
przyjmuje codziennie od 9-M i od 4-8 pp. Panie od 12-2
choroby skórne i weneryczne
Częstochowa ul. Piętna 5.
1-ze piętro. 754-

DRZEWO OPALOWE
sconowo, sucho, w motrach cna od 23 do
35 mar. wzięto opoa. do pioców i kacon
cna i nar. 90 fn. na pud
S. BRZEZIŃSKIEGO
Krakowska Nr 60.

Futro
męskie, okrycia damskie
do sprzedania. Wieloletni
14 m. 1. 2438-

Niniejszym zawiadamiam, że od
1-go Grudnia z. b. obiad mój dla
M. A. G. U. R. E
miesiąc się będzie w Il-gioj Alaji
Nr 85 m. 9. Goda przyjdź od 2-9 p.p.
Z oszczędkiem HELENA.

Pokój
z oddzielnym wyjściem
nieobrotowy lub nie do
wynajęcia. Wycenienie 34
m. 7. 2454-